

**ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20**

القاضي سليم جبران

رئيس لجنة الانتخابات المركزية

ירושלים, כה' בתמוז התשע"ג
3 ביולי 2013

השופט סלים ג'ובראן

יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תר"מ 12/20

1. עו"ד ליאל אבן-זוהר : המבקשים:

2. תנועת אומ"ץ
אזרחיים למען מינהל תקין וצדק חברתי ומשפטי

נגד

1. מר דב צור, ראש עיריית ראשון לציון : המשיבים:

2. עיריית ראשון לציון

בקשה לפי פקודת ביזיון בית משפט

החלטה

1. לפניי בקשה לפי פקודת ביזיון בית משפט בגין הפרת החלטה על מתן צו מניעה
שניתן על ידי ביום 12.6.2013.

2. כבר בפתח הדברים אציין כי דין הבקשה להידחות על הסף, וזאת עקב אי מיצוי
הליכים. לאחרונה כתבתי בעניין זה כי:

"נוהל הטיפול בעתירות לצו מניעה או לצו להסרת מודעות
ולניקוי ושיקום מקרקעין, התשע"ג-2013 (להלן: הנוהל החדש),
נכנס לתוקפו בימים האחרונים. סעיף 2 בו מפרט את כל הנדרש

עמוד 1 מתוך 1

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

לטובת הגשת עתירה לצו מניעה לפי חוק הבחירות. בין היתר, סעיף 2(ב)(6) קובע כי "נעשתה פניה מוקדמת בכתב למשיב – יצורפו העתקים של כל ההתכתבות לעניין זה; לא נעשתה פניה מוקדמת – יפורטו הנימוקים להגשת העתירה בלא פניה מוקדמת." עוד יש לציין כי סעיף 5 לנוהל החדש קובע שעתירה שלא עומדת בתנאים, וכיניהם אלו המפורטים לעיל, "לא תתקבל לרישום"

...

לכך יש להוסיף כי הניסיון מלמד כי במקרים רבים, פניות מוקדמות מייטרות התערבות שיפוטית. דבר זה נכון במיוחד בעתירות מעין אלה. חוק הבחירות מתווה עקרונות ברורים, אשר על פיו נקבעו מבחנים מפורטים וקלים ליישום. לכך יש להוסיף כי כבר אמרתי, כי כאשר ישנו ספק אם פרסום שממומן על ידי כספי ציבור הוא בגדר תעמולה אסורה או לא, לרוב יש לנקוט בגישה מחמירה ולא לאפשר את פרסומו (עניין חופרי, פסקה 45)... לפיכך, כאשר הדין והמדיניות ברורים, אני משוכנע כי פניות רבות של עותרים אל עיריות, ראשי עיר ובפרט, אל היועצים המשפטיים של העיריות, בגין תעמולה אסורה, יטופלו. בכך ייחסך זמן שיפוטי יקר, כספים ציבוריים ופרטיים, וזמנם היקר של נבחרי הציבור ואלו המבקשים להחליפם. מסקנתי גם נתמכת בעובדה כי במרבית העתירות שהוגשו בפניי עד כה, חלק לא מבוטל מן הצווים המבוקשים התייתרו עקב הסרת הפרסום האסור מיוזמת המשיבים." (תר"מ 16/20 קונינסקי נ' אלדר (23.6.2013), פסקאות 38-44).

3. דברים אלו יפים לענייננו. תשובתם של המשיבים מעלה כי אחד מן הסעדים המבוקשים (הסירים באוטובוס) התייתר מעצם הגשת הבקשה, והמחלוקת בכל הנוגע לסעדים האחרים (פעילות התעמולה של עובדי החברה העירונית והשתתפותו של המשיב 1 בכנס בחלק של פאנל השאלות והתשובות) היו מתחדדות והיה מונח בפניי מידע מלא ושלם יותר. לפיכך, דין העתירה להידחות על הסף.

4. עם זאת, דין העתירה גם להידחות לגופו של עניין. אעמוד בתמצית על טענות הצדדים לסוגיות השונות העולות בבקשה, ואת הסיבה לדחותן.

5. חלוקת צדדים בלונים – המבקשים טוענים כי המשיב 1 עשה שימוש בעובדי עירייה למען חלוקת בלונים הנושאים את שמו. במסגרת זאת, צירפו המבקשים תצלום בו נראים לטענתם שני עובדי עירייה אוהזים בבלונים הנושאים את שמו. לטענתם, פעולה זו עומדת בניגוד לצו המניעה שהוא על ידי ביום 12.6.2013, אשר על פיו על המשיבים להימנע מפרסומים בהם נכללת תמונתו של ראש העיר או מובאים מדבריו במסגרת

פרסומיה של העירייה (סעיף 17 ב להחלטה).

6. בתגובתם, טוענים המשיבים כי הבלונים חולקו לא על דעתו של ראש העיר, והעובד (את השני טוענים הם כי לא ניתן כלל לזהות על פי התצלום) הגיע לאירוע "מרצונו האישי בלבד, במסגרת בחירתו האישית, על חשבונו ובזמנו החופשי" וכמו כן "ראש העיר לא דרש בשום שלב מאף עובד עירייה ו/או עובד חברה עירונית כזו או אחרת ליטול חלק באירוע הנ"ל" (סעיף 21 לתשובה).

7. לעניין זה, מציינים המשיבים את הנחיית היועץ המשפטי לממשלה (הנחייה 1.1902) אשר אוסרת על שימוש בעובדים במסגרת שעות העבודה. לאור העובדה שלא מדובר בעובד אשר פעולותיו נעשו בזמנו החופשי, לא הופרו הוראות הדין.

8. הכרעה: לגישתי, בחינת פעילות אסורה של עובד למען בחירתו מחדש של עובד ציבור אינה מוגבלת רק לפעולה שבמסגרת שעות עבודתו. הבחינה היא בחינה מהותית ולא פורמאלית גרידא. אין ספק שפעילות פוליטית למען ראש העירייה של עובד רשות מקומית עלולה להיות מסווגת להפעלת לחצים על העובד על ידי ראש הרשות לבצע פעילויות אלו. ואף אם לא פעל ראש העיר באופן אקטיבי על מנת להביא את העובד לפעול לבחירתו מחדש, מתעורר החשש שהעובד עושה זאת על מנת לקבל טובות הנאה במקום העבודה, דוגמת הערכה וקידום (ראו והשוו: בג"ץ 8192/04 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, פ"ד נט(3) 145 (2004); בג"ץ 6728/06 עמותת "אומץ" נ' ראש ממשלת ישראל (30.11.2006)).

9. יחד עם זאת, הנטל הראשוני להוכיח כי הפעולה נעשתה בהנחיית המשיב 1, באופן ישיר או משתמע, מוטל על המבקשים. לא מצאתי בנסיבות המקרה הנוכחי כי נטל זה הורם. לפיכך, לא מצאתי כי יש מקום לקבל את הבקשה בעניין זה.

10. יצוין בהקשר זה כי טוב יעשו עובדי עירייה המעורבים בתעמולת הבחירות אם יפנו טרם ביצוע התעמולה לייעוץ המשפטי של העירייה על מנת שיבחן האם מתעורר חשש שהתעמולה תעשה תוך הפרת הוראות החוק.

11. סיוורים מטעם ראש העיר – המבקשים טוענים כי המשיב 1 מקיים סיוורים

הממומנים על ידי העירייה לתושבי העיר, המכונים "ראשון בשישי". הסיורים כוללים נסיעה באוטובוס ברחבי העיר, בהנחייתו של המשיב 1, ובסיום מוגש כיבוד קל בלובי של העירייה.

12. בתגובתם, טוענים המשיבים כי הסיורים נערכים באופן קבוע, והחלו עוד בטרם תקופת חצי השנה הסמוכה לבחירות. כמו כן, המבקשת 1 השתתפה באחד מן הסיורים ולא העלתה כל טענה במהלך הסיור. יחד עם זאת, לאחר הגשת הבקשה, ניתנה הנחייה לבטל את הסיורים הנ"ל.

13. הכרעה: מאחר שהסיורים כאמור בוטלו, אינני רואה צורך ליתן צו מניעה. יחד עם זאת, אציין כי לגישתי הסיורים מהווים תעמולת בחירות אסורה תוך שימוש במשאבי ציבור.

14. אומנם, העובדה כי הסיורים הם לטענת המשיבים אינפורמטיביים בלבד, ומתקיימים "במהלך העסקים הרגיל", הם אינדיקציה בהתאם למבחן הדומיננטיות כי יכול ולא מדובר בתעמולה אסורה. אולם, אינני רואה כל סיבה לערוך אותם בהנחייתו ובנוכחותו של ראש העיר. זאת, בהתאם לגישתי כי חל איסור גורף לכרוך את שמו של ראש העיר בפרסומים מטעם העירייה ובמימונה בתקופה הסמוכה לבחירות (ראו לדוגמא: תר"מ 14/20 "למען התושבים" נ' חופרי פסקה 30 (16.6.2013)). אמרה זו אינה מוגבלת לפרסומים במובנם הצר, אלא לכל פעילות שיכולה להוות בנסיבותיה תעמולה אסורה. למיותר להזכיר כי זהו גם הרציונאל שעל בסיסו החלטתי לאסור על המשיב 1 לקיים אירועים במתכונת של שאלות ותשובות כאמור בהחלטתי מיום 12.6.2013.

15. השתתפות ראש העיר בכנס – המבקשים טוענים כי לאחרונה התפרסמה מטעם העירייה הזמנה לכנס "רפורמה ברישוי", אשר בו אמורים להיות נוכחים תושבים ובעלי עסקים בעיר, והמשיב 1 אמור לקיים במסגרתו פאנל שאלות ותשובות.

16. מנגד, טוענים המשיבים כי בכנס שכבר נערך, נשא המשיב 1 נאום קצר ופורמאלי גרידא באורך של חמש דקות, וזאת נוכח תפקידו הרשמי כראש עיר. לאחר מכן, טוענים הם, ראש העיר עזב את המקום, ולא לקח חלק בפאנל שאלות ותשובות שהתקיים בסיום.

17. הכרעה – אכן, בהחלטתי מיום 12.6.2013 הוצא צו מניעה המורה למשיב 1 "להימנע מקיום הכנסים האמורים במתכונת של "שאלות ותשובות" לרבות בכל מתכונת העשויה להתפרש כתעמולת בחירות באתרים עירוניים או תוך שימוש כלשהו במשאבים ציבוריים, מכאן ועד למועד הבחירות" (סעיף 17א להחלטתי).

18. אולם, נוכח תשובת המשיבים, נראה כי הצו לא הופר במקרה דנן. ככל שהמשיב 1 אכן רק נשא דברים אינפורמטיביים בתחילת הכנס, שלא גלשו לכדי תעמולה אסורה, אינני מוצא בכך כל פסול. כבר כתבתי בעבר כי מועד הבחירות המתקרב לא צריך להוות גורם מגביל לנבחרי ציבור במילוי תפקידם ושירות הציבור אשר בחר בו (ראו לדוגמא: תר"מ 19/20 דויד נ' בוטקילה (2.7.2013)).

19. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כה' בתמוז התשע"ג (3.7.2013).

סלים ג'ובראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20